

EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS (EL) 2020/2221,

23. detsember 2020,

millega muudetakse määrust (EL) nr 1303/2013 seoses lisavahendite ja rakenduskorraga, et toetada COVID 19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (REACT EU)

EUROOPA PARLAMENT JA EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artiklit 177 ja artikli 322 lõike 1 punkti a,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

olles edastanud seadusandliku akti eelnõu liikmesriikide parlamentidele,

võttes arvesse kontrollikoja arvamust ⁽¹⁾,

pärast konsulteerimist Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomiteega,

võttes arvesse Regioonide Komitee arvamust ⁽²⁾,

toimides seadusandliku tavamenetluse kohaselt ⁽³⁾

ning arvestades järgmist:

- (1) COVID-19 pandeemia majanduslikest, sotsiaalsetest ja tervishoiualastest tagajärgedest põhjustatud kriis on mõjutanud liikmesriike enneolematul viisil. Kriis pärsib liikmesriikide majanduskasvu, mis omakorda süvendab tõsist likviidsuspuudujääki, mis on tekkinud, sest vajadus avaliku sektori investeeringute järele nii liikmesriikide tervishoius kui ka muudes majandussektorites on suurenenud järsult ja märkimisväärselt. Kriis on halvendanud ka vaesuse ohus olevate inimeste olukorda, vähendades seega liikmesriikides sotsiaalset ühtekuuluvust. Lisaks on sisepiiride sulgemine mõjunud rängalt majanduskoostööle, eriti piirialadel, mõjutades töötajate pendelrännet ning mikro-, väike- ja keskmise suurusega ettevõtjate (VKEd) elujõulisust. See on tekitanud erandliku olukorra, mille lahendamiseks on vaja võtta viivitamata konkreetseid erakorralisi meetmeid, mis jõuaksid kiiresti reaalmajanduseni.
- (2) Kriisi mõjule reageerimiseks muudeti Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2020/460 ⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EL) nr 1301/2013 ⁽⁵⁾ ja (EL) nr 1303/2013, ⁽⁶⁾ et võimaldada suuremat pändlikkust Euroopa Regionaalarengu Fondist (ERF), Euroopa Sotsiaalfondist (ESF) ja Ühtekuuluvusfondist (edaspidi ühiselt „fondid“) ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondist (EMKF) toetatavate rakenduskavade rakendamisel. Kuna aga negatiivne mõju liidu majandusele ja ühiskonnale aina kasvas, muudeti Euroopa Parlamendi

⁽¹⁾ ELT C 272, 17.8.2020, lk 1.

⁽²⁾ 14. oktoobri 2020. aasta arvamus (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata).

⁽³⁾ Euroopa Parlamendi 16. detsembri 2020. aasta seisukoht (*Euroopa Liidu Teatajas* seni avaldamata) ja nõukogu 22. detsembri 2020. aasta otsus.

⁽⁴⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 30. märtsi 2020. aasta määrus (EL) 2020/460, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013 ja (EL) nr 508/2014 seoses erimeetmetega investeeringute kaasamiseks liikmesriikide tervishoiusüsteemidesse ja muudesse majandussektoritesse, et reageerida COVID-19 puhangule (koroonaviirusele reageerimise investeerimisalgatus) (ELT L 99, 31.3.2020, lk 5).

⁽⁵⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1301/2013, mis käsitleb Euroopa Regionaalarengu Fondi ja majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgiga seonduvaid erisätteid ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1080/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 289).

⁽⁶⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. detsembri 2013. aasta määrus (EL) nr 1303/2013, millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta, nähakse ette üldsätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EÜ) nr 1083/2006 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 320).

ja nõukogu määrusega (EL) 2020/558 ⁽⁷⁾ mõlemat määrust uuesti. Need muudatused on võimaldanud liikmesriikidele erakorralist lisapaindlikkust, et nad saaksid keskenduda praeguse enneolematu kriisi puhul vajalike meetmete võtmisele; selleks muudeti lihtsamaks fondidest kasutamata jäänud toetuse kasutuselevõtmist ning lihtsustati programmide rakendamise ja audititega seotud menetlusnõudeid.

- (3) Euroopa Ülemkogu kiitis 23. aprillil 2020 heaks „Teekaardi majanduse taastamise suunas“ (edaspidi „majanduse taastamise teekaart“), et leevendada majandust mõjutavaid suuri vapustusi ja vähendada ühelt poolt selle sotsiaalseid ja majanduslikke tagajärgi liidule, mis on tingitud liikmesriikide poolt COVID-19 leviku tõkestamiseks kehtestatud erakorralistest piirangutest, ja teiselt poolt asümmeetrilise taastamise riske, mis tulenevad sellest, et eri liikmesriikides on võimalik kasutada eri vahendeid, mis on omakorda avaldanud suurt mõju siseturu toimimisele. Majanduse taastamise teekaardil on tugev investeeringuline komponent ning selles kutsutakse üles looma Euroopa taastefond. Peale selle, nagu kinnitati Euroopa Ülemkogu 21. juuli 2020. aasta järeldustes, teeb see komisjonile ülesandeks analüüsida vajadusi, et suunata vahendid liidus kõige enam mõjutatud majandussektoritesse ja piirkondadesse, selgitades samuti seost mitmeaastase finantsraamistikuga 2021–2027.
- (4) Kooskõlas nõukogu määrusega (EL) 2020/2094 ⁽⁸⁾ ja selles eraldatud vahendite piires tuleks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide raames võtta taaste ja vastupidavuse rahastamise meetmeid, et leevendada COVID-19 kriisi enneolematut mõju. Kõnealuseid lisavahendeid tuleks kasutada määruses (EL) 2020/2094 sätestatud tähtaegadest kinnipidamise tagamiseks.
- (5) Käesolev määrus sätestab ühtekuuluvust ja Euroopa territooriume toetava taasteabina (edaspidi „REACT-EU“) ettenähtud lisavahendeid käsitlevad reeglid ja rakenduskorra, et toetada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil. Aastateks 2021 ja 2022 tuleks REACT-EU alusel teha eelarveliste kulukohustuste täitmiseks struktuurifondidest kättesaadavaks täiendav erakorraline summa kuni 47 500 000 000 eurot 2018. aasta hindades, et toetada liikmesriike ja piirkondi, mis on enim mõjutatud COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamisest ning kes teevad ettevalmistusi majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (edaspidi „REACT-EU vahendid“), eesmärgiga suunata need vahendid olemasolevate rakenduskavade kaudu kiiresti reaalmajandusse. REACT-EU vahendid pärinevad Euroopa Liidu taasterahastust. Osa REACT-EU vahenditest tuleks eraldada komisjoni algatusel antava tehnilise abi jaoks. Komisjon peaks kehtestama REACT-EU vahendite jaotuse liikmesriikidele eraldamise meetodi alusel, mis põhineb uusimatel kättesaadavatel objektiivsetel statistilistel andmetel liikmesriikide suhtelise jõukuse ning COVID-19 kriisi mõju kohta nende majandusele ja ühiskonnale. Enne kui REACT-EU vahenditele kohaldatakse 2021. aastal eraldamise meetodit ning selleks et toetada COVID-19 kriisi järel kõige olulisemaid sektoreid teatud liikmesriikides, tuleks Luksemburgile eraldada 100 000 000 eurot ja Maltale 50 000 000 eurot. Eraldamismeetod peaks hõlmama sihtotstarbelist lisasummat äärepoolseimatele piirkondadele, kuna nende majandus ja ühiskond on eriti kaitsetu. Covid-19 kriisi muutuva mõju arvesse võtmiseks tuleks jaotus 2021. aastal sama eraldamise meetodi alusel läbi vaadata, kasutades uusimaid, 19. oktoobriks 2021 kättesaadavaid statistilisi andmeid, et jaotada 2022. aastaks ettenähtud REACT-EU vahendid.
- (6) Võttes arvesse, kui oluline on võidelda kliimamuutuste vastu kooskõlas liidu kohustusega täita Pariisi kliimakokkulepet ja ÜRO kestliku arengu eesmärgi, annavad fondid oma panuse, et lõimida kliimameetmed kõikidesse poliitika valdkondadesse ja saavutada üldine eesmärk – pühendada 30 % liidu eelarve kuludest kliimaeesmärkide toetamisele. REACT-EU peaks eraldama kliimaeesmärkidele 25 % kogu rahastamispaketist. Arvestades REACT-EU kui kriisist taastumise vahendi olemust ja käesoleva määrusega võimaldatud paindlikkust, sealhulgas valdkondliku keskendumise nõuete puudumine ja liikmesriikidele antud võimalus suunata REACT-EU vahendeid vastavalt oma vajadustele ERFi või ESFi tegevuste toetuseks, võib liikmesriikide panus selle eesmärgi saavutamisse sõltuvalt riiklikest prioriteetidest erineda.

⁽⁷⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 23. aprilli 2020. aasta määrus (EL) 2020/558, millega muudetakse määrusi (EL) nr 1301/2013 ja (EL) nr 1303/2013 seoses erimeetmetega erandliku paindlikkuse lubamiseks Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide kasutamisel, et reageerida COVID-19 puhangule (ELT L 130, 24.4.2020, lk 1).

⁽⁸⁾ Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgse taastumise toetuseks (ELT L 433, 22.12.2020, lk 23).

- (7) Käesoleva määruse suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu poolt Euroopa Liidu toimimise lepingu (ELi toimimise leping) artikli 322 alusel vastu võetud horisontaalseid finantsreegleid. Need reeglid on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrmuses (EL, Euratom) 2018/1046⁽⁹⁾ (edaspidi „finantsmäärus“) ning nendega määratakse ennekõike kindlaks eelarve kehtestamise ja täitmise menetlus (toetused, hanked, auhinnad ja eelarve kaudne täitmine) ning nähakse ette finantsjuhtimises osalejate vastutuse kontroll. ELi toimimise lepingu artikli 322 põhjal vastu võetud reeglid sisaldavad liidu eelarve kaitseks samuti tingimuslikke üldsätteid.
- (8) Selleks et võimaldada liikmesriikidele maksimaalset paindlikkust COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamisel ja ettevalmistuste tegemisel majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil, peaks komisjon kehtestama eraldised liikmesriigi tasandil. Lisaks tuleks ette näha võimalus kasutada REACT-EU vahendeid selleks, et toetada enim puudust kannatavatele isikutele abi andmist ja noorte tööhõive algatust. Peale selle on vaja kehtestada liikmesriikide algatusel antava tehnilise abi jaoks eraldatavate vahendite ülemmäärad, võimaldades samas liikmesriikidele maksimaalset paindlikkust nende vahendite jaotamisel ERFist või ESFist rahastatavate rakenduskavade piires. ESFi tegevuse tugevus tuleks säilitada, kui eraldatakse REACT-EU vahendeid sellistes poliitikavaldkondades nagu tööhõive, eeskätt noorte tööhõive kooskõlas tugevdatud noortegarantiiga, oskused ja haridus, sotsiaalne kaasatus ja tervishoid, kusjuures erilist tähelepanu tuleks pöörata ebasoodsas olukorras olevate rühmade ja lasteni jõudmisele. Kuna REACT-EU vahendid võetakse eeldatavasti kiiresti kasutusele, tuleks nendega seotud kulukohustused vabastada alles rakenduskavade lõpetamisel.
- (9) Kuna COVID-19 pandeemia on mõjutanud liikmesriikide piirkondi ja omavalitsusüksusi erinevalt, on partnerluse põhimõtte kohaselt oluline kaasata kriisi tagajärgede REACT-EU toetusel kõrvaldamise ettevalmistamisse, rakendamisse, jälgimisse ja hindamisse piirkondlikke ja kohalikke osalejaid ametiasutustest, majandus- ja sotsiaalpartnerite seast ja kodanikuühiskonnast.
- (10) Samuti tuleks REACT-EU vahendite puhul luua võimalus teha majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi raames ERFi ja ESFi vahel finantsülekandeid vastavalt määruse (EL) nr 1303/2013 artiklile 25a. Sellised ülekanded ei tohiks mõjutada Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames kasutada olevaid vahendeid ega noorte tööhõive algatuse sihtotstarbelist eraldist.
- (11) Selleks et täiendada meetmeid, mis kuuluvad juba ERFist antava toetuse rakendusalasasse, mida on laiendatud määrustega (EL) 2020/460 ja (EL) 2020/558, tuleks liikmesriikidel jätkuvalt lubada kasutada REACT-EU vahendeid eelkõige selleks, et investeerida tervishoiuga seotud toodetesse ja teenustesse (sealhulgas piiriülesed) ning asutusepõhisesse, kogukonna- ja perepõhisesse hooldusesse, andes VKEdele käibekapitali- või investeerimistoetust, sealhulgas nõustamistoetust, eelkõige nendes sektorites, mida COVID-19 pandeemia on kõige enam mõjutanud ja mis vajavad kiiret taastamist, nagu turism ja kultuur, investeerida digitaalsele ja rohelisele majandusele üleminekut soodustavatesse tegevustesse ning taristusse, mille kaudu osutatakse kodanikele mittediskrimineerivalt põhiteenuseid, ning rakendada majanduse toetusmeetmeid piirkondades, mis sõltuvad kõige enam COVID-19 kriisist enim mõjutatud sektoritest. Samuti tuleks edendada tihedamat tervishoiualast koostööd, koordineerimist ja vastupanuvõimet. Lisaks tuleks toetada tehnilise abi andmist. On asjakohane, et REACT-EU vahendeid eraldatakse üksnes uue valdkondliku eesmärgi „COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamine ning ettevalmistuste tegemine majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil“ raames, mis peaks samuti moodustama üheainsa investeerimisprioriteedi, et võimaldada lihtsustatud programmitööd ja nende vahendite rakendamist.

⁽⁹⁾ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

- (12) ESFi puhul peaksid liikmesriigid kasutama REACT-EU vahendeid eelkõige selleks, et toetada tööturule juurdepääsu ja sotsiaalsüsteeme, tagades töökohtade säilitamise, muu hulgas lühendatud tööaja kavade ja füüsilisest isikust ettevõtjate, samuti muude ettevõtjate ning vabakutseliste, kunstnike ja loovtöötajate toetamise kaudu. Lühendatud tööaja kavade ja muude selliste meetmete eesmärk, eelkõige füüsilisest isikust ettevõtjate puhul, on kaitsta töötajaid ja füüsilisest isikust ettevõtjaid töötuse ohu eest, säilitades samal ajal töötajate töö- ja tööhõivetingimused ning palgad samal tasemel. Sellistele kavadele eraldatud REACT-EU vahendeid kasutatakse üksnes töötajate toetamiseks. Praeguses COVID-19 pandeemia tekitatud erakorralises olukorras peaks olema võimalik toetada töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate lühendatud tööaja kavasad isegi siis, kui seda toetust ei kombineerita aktiivsete tööturumeetmetega, välja arvatud juhul, kui need meetmed on riigisisese õigusega ette nähtud. Seda reeglit tuleks ühtselt kohaldada ka lühendatud tööajaga töötamise kavade suhtes, mida on toetatud vastavalt määrusele (EL) nr 1303/2013, mida on pärast COVID-19 kriisi puhkemist muudetud määrustega (EL) 2020/460 ja (EL) 2020/558, ning mida jätkuvalt toetatakse sihtotstarbelise investeerimisprioriteedi „COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamine ning ettevalmistuste tegemine majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil“ raames. Liidu toetus sellistele lühendatud tööaja kavadele peaks olema ajaliselt piiratud.
- (13) Toetada tuleks ka töökohtade loomist ja kvaliteetset tööhõivet, eelkõige vähekaitsitud inimestele, ning sotsiaalse kaasamise ja vaesuse kaotamise meetmeid. Noorte tööhõive meetmeid tuleks laiendada kooskõlas tugevdatud noortegarantiiga. Tuleks ette näha investeringud haridusse, koolitusse ja oskuste arendamisse, sealhulgas ümberõppesse ja oskuste täiendamisse, eelkõige ebasoodsas olukorras olevate rühmade jaoks. Tuleks edendada võrdset juurdepääsu, sealhulgas laste, eakate, puuetega inimeste, rahvusvähemuste ja kodutute juurdepääsu üldist huvi pakkuvatele sotsiaalteenustele.
- (14) Lisaks peaksid liikmesriigid jätkuvalt pöörama erilist tähelepanu maapiirkondades, piirialadel, vähem arenenud piirkondades, saartel, mägipiirkondades, hõredalt asustatud ja äärepoolseimates piirkondades ning tööstuslikust üleminekust ja rahvastikukaost mõjutatud piirkondades elavate inimeste toetamisele ning kasutama kohasel juhul REACT-EU vahendeid selliste inimeste toetamiseks.
- (15) Kuna piiride ajutine sulgemine liikmesriikide vahel on tekitanud piiriülestele kogukondadele ja ettevõtjatele märkimisväärseid probleeme, oleks asjakohane lubada liikmesriikidel eraldada REACT-EU vahendeid ka Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames olemasolevatele piiriülestele kavadele.
- (16) Selle tagamiseks, et liikmesriikidel oleks piisavalt rahalisi vahendeid, et kiiresti rakendada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamise meetmeid ning teha ettevalmistusi majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil, on REACT-EU vahenditest rahastatavate meetmete kiireks rakendamiseks vaja ette näha suuremad esialgsed eelmaksed. Esialgsed eelmaksed peaksid tagama selle, et liikmesriikidel on olemas vahendid toetusesaajatele vajaduse korral ettemaksete tegemiseks ja toetusesaajate kulude kiireks hüvitamiseks pärast maksetaotluste esitamist.
- (17) Liikmesriigid peaksid saama eraldada REACT-EU vahendeid uutele sihtotstarbelistele rakenduskavadele majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi raames või olemasolevate programmide uutele prioriteetsetele suundadele majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi ning Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames. Kiire rakendamise võimaldamiseks peaks uute sihtotstarbeliste rakenduskavade jaoks tohtima määrata kindlaks üksnes need asutused, mis on juba olemasolevate, ERFist, ESFist või Ühtekuuluvusfondist toetatavate rakenduskavade määratud asutused. Liikmesriikidelt ei tohiks nõuda eelhindamist ja elemendid, mis on nõutavad selleks, et rakenduskava saaks esitada komisjonile heakskiitmiseks, peaksid olema piiratud.
- (18) REACT-EU vahendeid tuleks kasutada kooskõlas kestliku arengu ja „ära tekita kahju“ põhimõtetega, võttes arvesse Pariisi kliimakokkulepet ja ÜRO kestliku arengu eesmärgi. Lisaks tuleks rakenduskavade elluviimisel võtta arvesse ja edendada naiste ja meeste võrdõiguslikkust, soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamist ja soolise perspektiivi integreerimist.

- (19) Selleks et leevendada avaliku sektori eelarvete koormust seoses COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamisega ning ettevalmistuste tegemisega majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil, peaksid tegevuskulud olema rahastamiskõlblikud alates 1. veebruarist 2020 ning liikmesriikidele tuleks anda erandlik võimalus taotleda REACT-EU vahenditest toetust saavate rakenduskavade eraldi prioriteetsete suundade puhul kaasrahastamist kuni 100 % ulatuses.
- (20) Kuigi on oluline tagada, et 31. detsember 2023 jääks programmitöö perioodi 2014–2020 rahastamiskõlblikkuse lõppkuupäevaks, tuleks selgitada, et tegevusi võib toetuse saamiseks välja valida ka 2023. aasta jooksul.
- (21) Selleks et tagada teatavate REACT-EU vahenditest toetatavate tegevuste elluviimise järjepidevus, tuleks kohaldada määruse (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi, õiglase ülemineku fondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad finantsreeglid) etapidõhisuse sätteid.
- (22) Vastavalt COVID-19 puhangule reageerimise spetsiaalsetele paindlikkusmeetmetele, mis lisati määрусesse (EL) nr 1303/2013 määрусega (EL) 2020/558, peaksid rahastamiskõlblikud olema ka kulud, mis on seotud füüsiliselt lõpetatud või täielikult läbiviidud tegevustega, millega toetatakse COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil, mida toetatakse vastava uue temaatilise eesmärgi raames, tingimusel et need tegevused algasid 1. veebruarist 2020.
- (23) Selleks et liikmesriigid saaksid REACT-EU vahendid kiiresti praegusel programmitööperioodil kasutusele võtta, on erandkorras põhjendatud vabastada liikmesriigid kohustusest täita eeltingimusi ning nõudeid tulemusreservi, tulemusraamistiku kohaldamise ja valdkondliku kontsentreerumise kohta, sealhulgas seoses ERFi puhul kestliku linnaarengu valdkonnale kehtestatud künnistega, ning nõudeid koostada REACT-EU vahendite kohta teavitamissstrateegia. Siiski on vaja, et liikmesriigid viiks 31. detsembriks 2024 läbi vähemalt ühe hindamise, et hinnata REACT-EU vahendite tulemuslikkust, tõhusust, mõju ja kaasavust ning seda, kuidas need aitavad saavutada uut sihtotstarbelist valdkondlikku eesmärki. Et hõlbustada võrreldava teabe kättesaadavust liidu tasandil, peaksid liikmesriigid kohasel juhul kasutama komisjoni poolt kättesaadavaks tehtud COVID-19 programmispetsiifilisi näitajaid. Lisaks peaksid liikmesriigid ja korraldusasutused teabe jagamise, teavitamise ja nähtavusega seotud kohustusi täites suurendama liidu kehtestatud erakorraliste meetmete ja vahendite nähtavust, eelkõige tagades, et võimalikud või tegelikud toetusesaajad, osalejad, lõplikud vahendite saajad ja üldsus on teadlikud lisavahendite olemasolust, mahust ja nende arvelt antavast REACT-EU toetusest.
- (24) Selleks et REACT-EU vahendid jõuaksid nendesse geograafilistesse piirkondadesse, kus neid kõige rohkem vajatakse, ei peaks erandkorras nõudma ERFile ja ESFile eraldatud REACT-EU vahendite eristamist piirkonnakategooriate kaupa, ilma et see piiraks struktuurifondide vahendite eraldamise üldreeglite kohaldamist. Siiski eeldatakse, et liikmesriigid võtavad arvesse piirkondade erinevaid vajadusi ja arengutasemeid, tagamaks, et toetuse andmisel leitakse tasakaal, arvestades ühelt poolt COVID-19 pandeemiast enim mõjutatud piirkondade ja linnade vajadusi ning teiselt poolt vajadust jätkuvalt keskenduda vähem arenenud piirkondadele kooskõlas ELi toimimise lepingu artiklis 174 sätestatud majandusliku, sotsiaalse ja territoriaalse ühtekuuluvuse eesmärkidega. Liikmesriigid peaksid kooskõlas partnerluspõhimõttega kaasama ka kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi ning asjaomaseid kodanikuühiskonda ja sotsiaalpartnereid esindavaid organeid.

- (25) Välja arvatud juhul, kui käesoleva määrusega on ette nähtud erand, peaksid REACT-EU kulude suhtes kehtima samad kohustused ja tagatised, mis kehtivad kõikide muude ühtekuuluvusvahendite suhtes. See hõlmab põhiõiguste austamist ja Euroopa Liidu põhiõiguste harta järgimist ning tulemuslikke pettustevastaseid meetmeid, mida rakendatakse liikmesriikide ja liidu tasandil olemas olevate pettustevastaste ametite, näiteks Euroopa Pettustevastase Ameti ja vajadusel Euroopa Prokuratuuri toel.
- (26) Liidu eelarve kaitseks võetavate meetmete vastuvõtmisel on oluline, et lõppsaajate ja toetusesaajate õiguspäraseid huve kaitstakse nõuetekohaselt.
- (27) Käesoleva määrusega kehtestatavate muudatustega lubatud ülekannete hõlbustamiseks ei tohiks finantsmääruse artikli 30 lõike 1 punktis f sätestatud tingimust assigneeringute samaks otstarbeks kasutamise kohta kõnealuste ülekannete suhtes kohaldada.
- (28) Kuna käesoleva määruse eesmärki, nimelt reageerida COVID-19 kriisi mõjule pайдlikkuse meetmete kehtestamisega Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidest antava toetuse valdkonnas, ei suuda liikmesriigid piisavalt saavutada, küll aga saab seda pakutud meetmete ulatuse ja mõju tõttu paremini saavutada liidu tasandil, võib liit võtta meetmeid kooskõlas Euroopa Liidu lepingu artiklis 5 sätestatud subsidiaarsuse põhimõttega. Kõnealuses artiklis sätestatud proportsionaalsuse põhimõtte kohaselt ei lähe käesolev määrus nimetatud eesmärgi saavutamiseks vajalikust kaugemale.
- (29) Võttes arvesse COVID-19 pandeemiaga seotud olukorra kiireloomulisust, peaks käesolev määrus jõustuma järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.
- (30) Seepärast tuleks määrust (EL) nr 1303/2013 vastavalt muuta.
- (31) Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise lepingu ⁽¹⁰⁾ artikli 135 lõikes 2 on sätestatud, et nõukogu määruse (EL, Euratom) nr 1311/2013 ⁽¹¹⁾ või nõukogu otsuse 2014/335/EL, Euratom ⁽¹²⁾ muudatusi, mis võetakse vastu kõnealuse lepingu jõustumise kuupäeval või pärast seda, ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes, kui need muudatused mõjutavad Ühendkuningriigi finantskohustusi. Käesoleva määruse alusel 2021. ja 2022. aastal antavat toetust rahastatakse liidu omavahendite ülemmäära suurendamise kaudu, mis mõjutaks Ühendkuningriigi finantskohustusi. Seepärast ei tuleks käesolevat määrust Ühendkuningriigi suhtes ega Ühendkuningriigis kohaldada,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA MÄÄRUSE:

Artikkel 1

Määrust (EL) nr 1303/2013 muudetakse järgmiselt.

- 1) Lisatakse järgmised artiklid:

„Artikkel 92a

REACT-EU vahendid

Nõukogu määruse (EL) 2020/2094 (*) artikli 1 lõikes 2 osutatud meetmeid rakendatakse, kasutades struktuurifonde kuni 47 500 000 000 euro ulatuses (2018. aasta hindades), nagu on osutatud kõnealuse määruse artikli 2 lõike 2 punkti a alapunktis i, kui selle artikli 3 lõigetest 3, 4, 7 ja 9 ei tulene teisiti.

⁽¹⁰⁾ ELT L 29, 31.1.2020, lk 7.

⁽¹¹⁾ Nõukogu 2. detsembri 2013. aasta määrus (EL, Euratom) nr 1311/2013, millega määratakse kindlaks mitmeaastane finantsraamistik aastateks 2014–2020 (ELT L 347, 20.12.2013, lk 884).

⁽¹²⁾ Nõukogu 26. mai 2014. aasta otsus 2014/335/EL, Euratom Euroopa Liidu omavahendite süsteemi kohta (ELT L 168, 7.6.2014, lk 105).

Need 2021. ja 2022. aastaks ettenähtud Euroopa Liidu taasterahastust makstavad lisavahendid toetavad COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamist ning ettevalmistuste tegemist majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil (edaspidi „REACT-EU vahendid“).

Nagu on ettenähtud määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõikes 1, kuuluvad REACT-EU vahendid finantsmääruse artikli 21 lõike 5 tähenduses sihtotstarbelise välistulu hulka.

Artikkel 92b

REACT-EU vahendite rakenduskord

1. Artiklis 92a osutatud REACT-EU vahendid tehakse kättesaadavaks majanduskasvu ja tööhöivesse investeerimise eesmärgi raames.

Erandina artiklist 94 eraldavad liikmesriigid osa oma REACT-EU vahenditest ühiselt ka piiriülese koostöö programmidele Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames, milles nad osalevad, kui nad nõustuvad, et sellised eraldised kajastavad nende vastavaid riiklikke prioriteete.

REACT-EU vahendeid kasutatakse käesoleva artikli lõike 6 kohaselt tehnilise abi andmiseks ning tegevusteks, millega rakendatakse käesoleva artikli lõike 9 esimeses lõigus osutatud valdkondlikku eesmärki.

2. Artiklis 91 sätestatud koguvahendeid täiendavad REACT-EU vahendid tehakse aastatel 2021 ja 2022 eelarveliste kulukohustuste täitmiseks kättesaadavaks järgmiselt:

— 2021: 37 500 000 000 eurot;

— 2022: 10 000 000 000 eurot.

REACT-EU vahenditest toetatakse ka halduskulusid kuni 18 000 000 euro ulatuses 2018. aasta hindades.

REACT-EU vahenditest toetatavad tegevused võib välja valida kuni 2023. aasta lõpuni. REACT-EU vahenditest toetatavate tegevuste suhtes kohaldatakse määruses (millega kehtestatakse ühissätted Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi+, Ühtekuuluvusfondi, õiglase ülemineku fondi ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi kohta ning nende ja Varjupaiga-, Rände- ja Integratsioonifondi, Sisejulgeolekufondi ning piirihalduse ja viisade rahastamisvahendi suhtes kohaldatavad finantseeskirjad) sätestatud etapipõhisuse sätteid.

3. 0,35 % REACT-EU vahenditest eraldatakse komisjoni algatusel antava tehnilise abi jaoks, pöörates erilist tähelepanu liikmesriikidele, keda COVID-19 pandeemia on rängemalt tabanud, ning liikmesriikidele, kus vahendite kasutamise ja rakendamise määr on madalam.

4. Komisjon võtab rakendusaktidega vastu otsuse, milles kehtestatakse 2021. aastaks igale liikmesriigile struktuuri-fondidest eraldatavate REACT-EU vahendite jaotus vastavalt VIIa lisas esitatud kriteeriumidele ja meetodile. See otsus vaadatakse 19. oktoobriks 2021 olemasolevate andmete alusel 2021. aastal läbi, et kehtestada 2022. aasta REACT-EU vahendite jaotus.

5. Erandina artikli 76 esimesest lõigust määratakse REACT-EU vahenditel põhinevad eelarvelised kulukohustused iga asjaomase rakenduskava suhtes iga fondi puhul aastateks 2021 ja 2022.

Artikli 76 teises lõigus osutatud juriidiline kulukohustus aastateks 2021 ja 2022 jõustub määruse (EL) 2020/2094 artikli 3 lõikes 3 osutatud kuupäeval või pärast seda.

Artikli 76 kolmandat ja neljandat lõiku REACT-EU vahendite suhtes ei kohaldata.

Erandina finantsmääruse artikli 14 lõikest 3 kohaldatakse REACT-EU vahenditel põhinevate eelarveliste kulukohustuste suhtes käesoleva määruse II osa IX jaotise IV peatükis ja artiklis 136 sätestatud kulukohustustest vabastamise norme. Erandina finantsmääruse artikli 12 lõike 4 punktist c ei kasutata REACT-EU vahendeid jätkuprogrammi või -meetme jaoks.

Erandina käesoleva määruse artikli 86 lõikest 2 ja artikli 136 lõikest 1 vabastatakse REACT-EU vahendite kulukohustused kooskõlas programmide lõpetamisel järgitavate normidega.

Iga liikmesriik eraldab ERFist ja ESFist programmitööks kasutada olevad REACT-EU vahendid rakenduskavadele või piiriülese koostöö programmidele, mis partnerluse põhimõtte kohaselt hõlmavad kohalikke ja piirkondlikke ametiasutusi ning asjaomaseid kodanikuühiskonda ja sotsiaalpartnereid esindavaid organeid.

Erandina artikli 92 lõikest 7 tehakse ettepanek kasutada osa REACT-EU vahenditest ka selleks, et suurendada toetust enim puudust kannatavate isikute jaoks loodud Euroopa abifondile, kui asjaomane liikmesriik peab seda asjakohaseks, et leevendada nende olukorda, keda COVID-19 kriis on tabanud ennenägematult rängalt. Osa REACT-EU vahenditest võib kasutada ka noorte tööhõive algatusele antava toetuse suurendamiseks. Mõlemal juhul võib suurendamise ettepaneku teha enne ERFile ja ESFile eraldise tegemist või sellega samal ajal.

Pärast REACT-EU vahendite algset eraldamist võib neid juhul, kui liikmesriik on esitanud artikli 30 lõike 1 kohaselt rakenduskava muutmise taotluse, ERFi ja ESFi vahel artikli 92 lõike 1 punktides a, b ja c osutatud protsendimääradest olenemata üle kanda, säilitades liidu tasandil ESFi üldise rakendussuutlikkuse. Käesolevat lõiku ei kohaldata Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames piiriülese koostöö programmidele eraldatud ERFi vahendite suhtes.

Artikli 30 lõiget 5 REACT-EU vahendite suhtes ei kohaldata. Need vahendid jäetakse kõnealuses lõikes sätestatud ülemäärade arvutamise alusest välja.

Finantsmääruse artikli 30 lõike 1 punkti f kohaldamisel ei kohaldata selliste ülekannete suhtes tingimust, et asjaomased assigneeringud peavad olema ette nähtud samaks otstarbeks. Selliseid ülekandeid võib teha üksnes rahastamiskava jooksva aasta või tulevaste aastate suhtes.

Käesoleva määruse artikli 92 lõikes 4 sätestatud nõudeid REACT-EU vahendite algse eraldamise ja sellele järgnevate ülekannete suhtes ei kohaldata.

REACT-EU vahendeid rakendatakse vastavalt selle konkreetse fondi reeglitele, millele need on eraldatud või üle kantud.

6. Kuni 4 % ERFi ja ESFi REACT-EU vahendite kogusummast võib liikmesriikide algatusel eraldada tehniliseks abiks olemasoleva, ERFist või ESFist toetatava rakenduskava või lõikes 10 osutatud uue rakenduskava või uute kavade raames.

Kuni 6 % ERFi lisavahenditest, mis on eraldatud piiriülese koostöö programmile Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames vastavalt lõike 1 teisele lõigule, võib eraldada tehniliseks abiks.

7. Erandina artikli 81 lõikest 1 ja artikli 134 lõikest 1 moodustavad esialgsed eelmaksed, mis tasutakse pärast komisjoni otsust, millega võetakse vastu rakenduskava või kiidetakse heaks rakenduskava muudatus eesmärgiga eraldada REACT-EU vahendeid, 11 % programmidele 2021. aastaks eraldatud REACT-EU vahenditest.

Aastatel 2021, 2022 ja 2023 iga-aastaste eelmaksete tasumise suhtes artikli 134 lõike 2 kohaldamisel sisaldab fondidest rakenduskavale terveks programmiperioodiks eraldatava toetuse summa REACT-EU vahendeid.

Esimeses lõigus osutatud täiendavate esialgsete eelmaksete summa kantakse komisjoni raamatupidamisarvestusest välja tervikuna hiljemalt rakenduskava lõpetamise kuupäeva seisuga.

8. Tehniliseks abiks eraldamata REACT-EU vahendeid kasutatakse lõike 9 esimeses lõigus osutatud valdkondliku eesmärgi alusel selleks, et toetada tegevusi, mis aitavad kõrvaldada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalseid tagajärgi või teha ettevalmistusi majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil.

Liikmesriigid võivad eraldada REACT-EU vahendid olemasoleva rakenduskava ühele või mitmele eraldi prioriteetsele suunale majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi raames või olemasolevas piiriülese koostöö programmi ühele või mitmele eraldi prioriteetsele suunale Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames või käesoleva artikli lõikes 10 osutatud uuele rakenduskavale majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi raames. Erandina artikli 26 lõikest 1 hõlmab rakenduskava ajavahemikku, mis kestab kuni 31. detsembrini 2022, vastavalt käesoleva artikli lõikele 4.

ERFi puhul kasutatakse REACT-EU vahendeid eelkõige selleks, et toetada investeeringuid tervishoiuga seotud toodetesse ja teenustesse või sotsiaaltaristusse; et anda VKEdele käibekapitali- või investeerimistoetust; et toetada investeeringuid suure töökohtade loomise potentsiaaliga sektorites; et toetada investeeringuid digitaalsele ja rohelisele majandusele üleminekut soodustavatesse tegevustes; et toetada investeeringuid taristusse, mille kaudu osutatakse kodanikele põhiteenuseid; ning et toetada majanduse toetusmeetmeid piirkondades, mis kõige rohkem sõltuvad COVID-19 kriisist enim mõjutatud sektoritest.

ESFi puhul kasutatakse REACT-EU vahendeid eelkõige tööturule juurdepääsu toetamiseks, säilitades töötajate ja füüsilisest isikust ettevõtjate töökohad, muu hulgas lühendatud tööaja kavade kaudu, isegi kui seda toetust ei kombineerita aktiivsete tööturumeetmetega, välja arvatud juhul, kui need meetmed on riigisiseste õigusaktidega ette nähtud. REACT-EU vahenditest toetatakse töökohtade loomist ja kvaliteetset tööhõivet, eelkõige vähekaitstud inimestele, ning laiendatakse noorte tööhõive meetmeid kooskõlas tugevdatud noortegarantiiga. Investeeringud haridusse, koostusse ja oskuste arendamisse suunatakse rohe- ja digipöördele.

REACT-EU vahenditest toetatakse ka sotsiaalsüsteeme, mis aitavad kaasa sotsiaalsele kaasamisele, diskrimineerimisvastastele ja vaesuse kaotamise meetmetele, pöörates erilist tähelepanu laste vaesusele, ning parandatakse võrdset juurdepääsu üldist huvi pakkuvatele sotsiaalteenustele, muu hulgas laste, eakate, puuetega inimeste, etniliste vähemuste ja kodutute jaoks.

9. Välja arvatud käesoleva artikli lõikes 6 osutatud tehniline abi ja lõike 5 seitsmendas lõigus osutatud REACT-EU vahendid, mida kasutatakse enim puudust kannatavate isikute jaoks loodud Euroopa abifondi või noorte tööhõive algatuse tarvis, toetatakse REACT-EU vahenditest tegevusi, mis kuuluvad uue, artiklis 9 loetletud valdkondlikke eesmarke täiendava eesmärgi „COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalsete tagajärgede kõrvaldamine ning ettevalmistuste tegemine majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil“ alla.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud valdkondlik eesmärk kehtib üksnes programmitöökas ettenähtud REACT-EU vahendite puhul. Erandina käesoleva määruse artikli 96 lõike 1 punktides b, c ja d ning määruse (EL) nr 1299/2013 artikli 8 lõikest 1 ei kombineerita seda muude investeerimisprioriteetidega.

Käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud valdkondlikku eesmärki käsitatakse ka ERFist ja ESFist saadavate REACT-EU vahendite kavandamisel ja rakendamisel üheainsa investeerimisprioriteedina.

Kui olemasoleva rakenduskava raames kehtestatakse käesoleva lõike esimeses lõigus osutatud valdkondlikule eesmärgile vastav eraldi prioriteetne suund või prioriteetsed suunad, ei pea muudetud rakenduskava prioriteetse suuna kirjeldus käesoleva määruse artikli 96 lõike 2 punkti b alapunktides v ja vii ning määruse (EL) nr 1299/2013 artikli 8 lõike 2 punkti b alapunktides v ja vi loetletud elemente sisaldama.

Käesoleva määruse artikli 96 lõike 2 punktis d ja määruse (EL) nr 1299/2013 artikli 8 lõike 2 punktis d sätestatud muudetud rahastamiskavas määratakse kindlaks 2021. aastaks ning kohaldatavuse korral 2022. aastaks eraldatavad REACT-EU vahendid, ilma tulemusreservi summaks kindlaks määramata ja piirkonnakategooriate kaupa eristamata.

Erandina käesoleva määruse artikli 30 lõikest 1 peab liikmesriigi esitatud programmi muutmise taotlus olema nõuetekohaselt põhjendatud ning selles tuleb eelkõige näidata, kuidas programmi muudatused aitavad eeldatavasti kõrvaldada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalseid tagajärgi ja teha ettevalmistusi majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil. Nimetatud taotlustele tuleb lisada muudetud programm.

10. Erandina artikli 26 lõikest 4 võivad liikmesriigid koostada käesoleva artikli lõike 9 esimeses lõigus osutatud uue valdkondliku eesmärgi alusel majanduskasvu ja tööhõivesse investeerimise eesmärgi raames uusi sihtotstarbelisi rakenduskavasid. Artiklis 55 sätestatud eelhindamist ei nõuta.

Erandina artikli 96 lõike 2 punktist a tuleb sellise uue rakenduskava koostamise korral põhjendada, kuidas rakenduskava aitab eeldatavasti kõrvaldada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalseid tagajärgi ja teha ettevalmistusi majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil.

Sellise uue rakenduskava koostamise korral võivad liikmesriigid artikli 96 lõike 5 punkti a kohaldamisel määrata kindlaks üksnes need asutused, mis on juba määratud käimasolevate, ERFist, ESFist ja Ühtekuuluvusfondist toetatavate rakenduskavade asutustena.

Sellise uue rakenduskava puhul ei ole artikli 96 lõike 2 esimese lõigu punkti b alapunktides v ja vii, lõikes 4, lõike 6 punktides b ja c ning lõikes 7 sätestatud elemendid nõutavad. Artikli 96 lõikes 3 sätestatud elemendid on nõutavad ainult siis, kui antakse asjakohast toetust.

Erandina artikli 29 lõigetest 3 ja 4 ning artikli 30 lõikest 2 teeb komisjon kõik endast oleneva, et kiita iga uus sihtotstarbeline rakenduskava või olemasoleva kava muudatus heaks 15 tööpäeva jooksul pärast seda, kui liikmesriik on selle esitanud.

11. Erandina artikli 65 lõigetest 2 ja 9 on käesoleva artikli lõike 9 esimeses lõigus osutatud valdkondliku eesmärgi raames toetatava tegevuse kulud rahastamiskõlblikud alates 1. veebruarist 2020.

12. Erandina artikli 120 lõike 3 esimesest ja teisest lõigust võib prioriteetse suuna või prioriteetsete suundade suhtes, mida toetatakse käesoleva artikli lõike 9 esimeses lõigus osutatud valdkondliku eesmärgi alusel programmitööks ettenähtud REACT-EU vahenditest, kohaldada kuni 100 % kaasrahastamismäära. Lisaks fondispetsiifilistes reeglites sätestatud ühiste näitajatele kasutavad liikmesriigid kohasel juhul ka COVID-19 kriisiga seotud programmispetsiifilisi näitajaid, mille komisjon on kättesaadavaks teinud.

Erandina artikli 56 lõikest 3 ja artikli 114 lõikest 2 tagavad liikmesriigid, et 31. detsembriks 2024 viiakse läbi vähemalt üks REACT-EU vahendite kasutamist käsitlev hindamine, et hinnata nende vahendite tulemuslikkust, tõhusust, mõju ning kohaldatavuse korral kaasavust ja mittediskrimineerivust, sealhulgas soolisest aspektist, ja seda, kuidas need on aidanud saavutada käesoleva artikli lõike 9 esimeses lõigus osutatud valdkondlikku eesmärki.

13. REACT-EU vahendite suhtes ei kohaldata järgmisi sätteid:

- a) valdkondlikku kontsentreerumist käsitlevad nõuded, sealhulgas linnade säästva arengu valdkonnale kehtestatud künnised, nagu on sätestatud käesolevas määruses või fondispetsiifilistes reeglites (erand artiklist 18);
- b) eeltingimused, erandina artiklist 19 ja fondispetsiifilistest reeglitest;
- c) tulemusreservi nõuded (erand artiklist 20) ja tulemusraamistiku kohaldamise nõuded (erand artiklist 22);
- d) artikli 65 lõige 6 seoses tegevustega, mis algasid 1. veebruarist 2020 ja mis aitavad kõrvaldada COVID-19 pandeemiaga seotud kriisi ja selle sotsiaalseid tagajärgi ja teha ettevalmistusi majanduse taastamiseks rohelisel, digitaalsel ja vastupidaval viisil ning mida toetatakse käesoleva artikli lõike 9 esimeses lõigus osutatud valdkondliku eesmärgi raames;
- e) teavitamisstrateegia koostamise nõuded (erand artiklist 116 ja artikli 115 lõike 1 punktist a).

Erandina määruse (EL) nr 1299/2013 artikli 12 lõikes 4 sätestatud nõuetest piisab Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi raames REACT-EU vahenditest toetatavate tegevuste puhul sellest, kui toetusesaajad teevad koostööd vähemalt kahes valdkonnas.

14. Teabe jagamise, teavitamise ja nähtavusega seotud kohustusi täites vastavalt artikli 115 lõigetele 1 ja 3 ning XII lisale tagavad liikmesriigid ja korraldusasutused, et võimalikud ja tegelikud toetusesaajad, osalejad, rahastamisvahenditest antava toetuse lõppsaajad ja üldsus on teadlikud REACT-EU vahendite olemasolust, mahust ja nendest makstavast lisatoetusest.

Liikmesriigid ja korraldusasutused annavad kodanikele sõnaselgelt teada, et kõnealust tegevust rahastatakse liidu COVID-19 pandeemia reageerimise raames, ning tagavad täieliku läbipaistvuse, kasutades kohasel juhul sotsiaalmeediat.

XII lisa jaos 2.2 sisalduvaid viiteid fondile, fondidele või Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondidele täiendatakse viitega „rahastatakse liidu COVID-19 pandeemia reageerimise raames“, kui tegevustele antakse rahalist toetust REACT-EU vahenditest.

(*) Nõukogu 14. detsembri 2020. aasta määrus (EL) 2020/2094, millega luuakse Euroopa Liidu taasterahastu COVID-19 kriisi järgi taastumise toetuseks (ELT L 433, 22.12.2020, lk 23).“

2) Artiklisse 154 lisatakse järgmine lõik:

„Artikleid 92a ja 92b ei kohaldata Ühendkuningriigi suhtes ega Ühendkuningriigis. Kõnealustes sätetes sisalduvaid viiteid liikmesriikidele mõistetakse selliselt, et need ei hõlma Ühendkuningriiki.“

3) Käesoleva määruse lisas esitatud tekst lisatakse VIIa lisana.

Artikkel 2

Komisjon esitab Euroopa Parlamendile ja nõukogule 31. märtsiks 2025 REACT-EU kohta hindamise. Hindamine hõlmab teavet REACT-EU eesmärkide saavutamise, REACT-EU vahendite kasutamise tõhususe, rahastatavate meetmete liikide, toetusesaajate ja lõppsaajate ning selle Euroopa lisaväärtuse kohta majanduse taastamisel.

Artikkel 3

Käesolev määrus jõustub järgmisel päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*.

Käesolev määrus on tervikuna siduv ja vahetult kohaldatav kõikides liikmesriikides.

Brüssel, 23. detsember 2020

Euroopa Parlamendi nimel
president
D. M. SASSOLI

Nõukogu nimel
president
M. ROTH

LISA

„VIIa LISA

LIIKMESRIIKIDE KAUPA REACT-EU VAHENDITE ERALDAMISE METOODIKA (ARTIKLI 92B LÕIGE 4)

REACT-EU vahendite eraldamise meetod

REACT-EU vahendid jaotatakse liikmesriikide vahel vastavalt järgmisele metoodikale:

1. Iga liikmesriigi esialgne osa REACT-EU vahenditest määratakse kindlaks järgmiste kriteeriumide alusel kindlaksmääratud osade kaalutud summamana vastavalt esitatud kaalule.

a) SKP tegur (kaal 2/3), saadakse järgmiste alapunktide rakendamise abil:

- i) iga liikmesriigi osa hooajaliselt korrigeeritud reaalsest SKP kogukahjust eurodes ajavahemikul 2019. aasta esimesest poolaastast kuni kohaldatava võrdlusperioodi lõpuni kõigi asjaomaste liikmesriikide puhul;
- ii) alapunkti i kohaselt saadud osade korrigeerimine, jagades need liikmesriigi kogurahvatuluga elaniku kohta, väljendatuna protsendimäärana 27-liikmelise ELi keskmisest kogurahvatulust elaniku kohta (keskmine vastab 100 %-le).

b) Töötuse tegur (kaal 2/9) väljendatuna järgmiste näitajate kaalutud keskmisena:

- i) liikmesriigi osa töötute koguarvust (kaal 3/4) kõigi 2020. aasta jaanuaris asjaomaste liikmesriikide puhul ning
- ii) liikmesriigi osa töötute (kaal 1/4) arvu suurenemises 2020. aasta jaanuarist kuni kohaldatava võrdlusperioodi lõpuni kõigi asjaomaste liikmesriikide puhul.

c) Noorte töötuse tegur (kaal 1/9) väljendatuna järgmiste näitajate keskmisena:

- i) liikmesriigi osa töötute noorte koguarvust (kaal 3/4) 2020. aasta jaanuaris kõigi asjaomaste liikmesriikide puhul ning
- ii) liikmesriigi osa töötute noorte (kaal 1/4) arvu suurenemises 2020. aasta jaanuari ja kohaldatava võrdlusperioodi vahel kõigi asjaomaste liikmesriikide puhul.

Kui liikmesriigi hooajaliselt korrigeeritud reaalne SKP, mida väljendatakse eurodes, on kohaldataval võrdlusperioodil suurem kui 2019. aasta esimesel poolaastal, jäetakse selle liikmesriigi andmed alapunkti a alapunkti i kohastest arvutustest välja.

Kui liikmesriigis on kohaldatava võrdlusperioodi jooksul töötute (vanuserühm 15–74) või töötute noorte (vanuserühm 15–24) arv väiksem kui 2020. aasta jaanuaris, jäetakse selle liikmesriigi andmed alapunkti b alapunkti ii ja alapunkti c alapunkti ii arvutustest välja.

2. Punktis 1 sätestatud reeglite tulemusel ei tohi eraldised liikmesriigi kohta kogu ajavahemikuks 2021–2022 olla suuremad kui:

- a) liikmesriikide puhul, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (ostujõu pariteetides) ajavahemikul 2015–2017 on üle 109 % 27-liikmelise ELi keskmisest: 0,07 % nende 2019. aasta reaalsest SKPst;
- b) liikmesriikide puhul, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (ostujõu pariteetides) ajavahemikul 2015–2017 on 90 % 27-liikmelise ELi keskmisest või alla selle: 2,60 % nende 2019. aasta reaalsest SKPst;
- c) liikmesriikide puhul, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (ostujõu pariteetides) ajavahemikul 2015–2017 on üle 90 % ning võrdne 109 %-ga EL 27 keskmisest või on alla selle: saadakse protsendimäär lineaarse interpoleerimise teel 0,07 % ja 2,60 % vahel nende reaalsest SKPst 2019. aastal ning selle tulemusel vähendatakse proportsionaalselt ülemäära protsenti vastavalt jõukuse kasvule.

Summad, mis ületavad alapunktides a–c sätestatud taset liikmesriigi kohta, jaotatakse ümber proportsionaalselt kõigi teiste selliste liikmesriikide eraldistega, kelle keskmine kogurahvatulu elaniku kohta (ostujõu pariteetides) on alla 100 % EL 27 keskmisest. Kogurahvatulu elaniku kohta (ostujõu pariteetides) ajavahemikul 2015–2017 kasutatakse ühtekuuluvuspoliitikas mitmeaastase finantsraamistiku (2021–2027) läbirääkimistel.

3. 2021. aasta erakorraliste REACT-EU vahendite jaotuse arvutamisel:

- a) SKP puhul on võrdlusperiood 2020. aasta esimene poolaasta;
- b) töötute ja töötute noorte arv on võrdlusperioodi 2020. aasta juuni-august keskmine;
- c) punkti 2 kohaldamisest tulenev maksimaalne eraldis korrutatakse 2021. aasta REACT-EU vahendite osaga 2021. ja 2022. aasta REACT-EU vahendite kogusummast.

Enne lõigetes 1 ja 2 seoses 2021. aasta REACT-EU vahenditega kirjeldatud meetodi kohaldamist eraldatakse Luksemburgile ja Maltale vastavalt 100 000 000 ja 50 000 000 eurot.

Lisaks eraldatakse eraldisest äärepoolseimatele NUTS 2. tasandi piirkondadele summa, mis vastab abi osatähtsusele 30 eurot elaniku kohta. See eraldis jaotatakse piirkonna ja liikmesriigi kohta proportsionaalselt nende piirkondade kogurahvastikuga. Lisaeraldise äärepoolseimatele piirkondadele lisatakse eraldisele, mis igale äärepoolseimale piirkonnale eraldatakse riigieelarve jaotamise kaudu.

2021. aasta ülejäänud summa jaotatakse liikmesriikide vahel vastavalt lõigetes 1 ja 2 kirjeldatud meetodile.

4. 2022. aasta REACT-EU vahendite jaotuse arvutamisel:

- a) SKP puhul on võrdlusperiood 2021. aasta esimene poolaasta;
- b) töötute ja töötute noorte arv on võrdlusperioodi 2021. aasta juuni-august keskmine;
- c) punkti 2 kohaldamisest tulenev maksimaalne eraldis korrutatakse 2022. aasta REACT-EU vahendite osaga 2021. ja 2022. aasta REACT-EU vahendite kogusummast.“
